

Rovviltnemnda for region 7 - Nordland

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2014/302
Deres ref:
Vår dato: 19.05.2014
Deres dato:
Arkivkode: 433.52

Sekretariatets saksframlegg til saker i møte 3/2014 i Rovviltnemnda for region 7 - Nordland

Sak 13/2014 Godkjenning av sakliste

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner saklista til møte 3/2014 slik den foreligger.

Sak 14/2014 Godkjenning av referat fra møte 2/2014

Utkast til referat fra møte 2/2014 er publisert på nemndas nettside. Det er også lagt ved saken (vedlegg 1).

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner referatet fra møte 2/2014 slik det foreligger.

Sak 15/2014 Kvote for lisensfelling av jerv 2014/2015

Bakgrunn

Etter rovviltforskriften §§ 7 og 10 kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av jerv når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for jerv i regionen. Det framgår av NINA Rapport 981 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2013* at gjennomsnitt siste tre år i Nordland er 11,7 årlige ynglinger. Rovviltnemnda har dermed myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i Nordland, jf. rovviltforskriften.

Rovviltnemnda for region 7 og Rovviltnemnda for Region 8 har inngått avtale om at det ved fastsetting av kvote for lisensfelling av jerv i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal deler av nordlige Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms. Dette er nærmere omtalt i avsnittet *Fordeling av kvota*.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om lisensfelling på jerv innenfor region 7 – Nordland i 2014/2015. Kvota settes til totalt 16 jerv, hvorav maksimalt 8 hunndyr. Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtak.

Lisensfellingene iverksettes for å avverge framtidige skader på husdyr og tamrein.

En kvote på 16 jerv vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Lovgrunnlag

Lovgrunnlaget for forslaget er lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold §§ 18 første ledd b) og 77, jfr. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 7 (Generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnden):

Rovviltnemnden har myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriften § 8 og § 10 og kvote for jakt etter forskriften § 11 når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndens myndighet skal for ulv og bjørn baseres på de siste dokumenterte data om siste års ynglinger fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt, jf. forskriften § 3 tredje ledd. Tilsvarende skal nemndens myndighet for gaupe og jerv baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt.

Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6. (...)

Rovviltforskriften § 10 (Kvote for lisensfelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv):

Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for skademotivert lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.

(...)

Rovviltnemnden kan til enhver tid endre eget vedtak om kvote for lisensfelling dersom nye opplysninger tilsier det.

Fellingsperioden er for:

(...) b) jerv: 10. september til og med 15. februar

Rovviltnemnden kan fastsette en kortere fellingsperiode dersom særlige forhold tilsier det. Det kan ikke utøves lisensfelling i de fredningsperioder som viltloven § 10 fastsetter.

Vedtak etter denne paragraf skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfellingen i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt, jf. forskriften § 6.

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004)
- Rovviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (20 10-201 1) om endringer i forvaltningen av rovvilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 03.03.2011.

Føringer i vedtatt forvaltningsplan for rovvilt i Nordland:

Rovviltnemnda ønsker at følgende forhold skal tillegges vekt i forbindelse med lisensfelling på jerv:

- Når bestandsmålet er oppnådd, skal det åpnes for lisensfelling i store deler av Nordland. Rovviltnemnda kan likevel, dersom den fastsatte fellingskvoten er begrenset, målstyre lisensfellingen til de områdene som har hatt de største tapene av sau og rein til jerv de siste årene. Rovviltnemnda ønsker at en slik målstyring skal skje gjennom bruk av de fastsatte fellingsområdene.
- Når bestandsmålet ikke er oppnådd i Nordland, ønsker Rovviltnemnda at det åpnes for en begrenset lisensfelling, hvor kvoten målstyres til områder med de største tapene av sau og rein til jerv de siste årene gjennom bruk av de fastsatte fellingsområdene.
- Som et ledd i en differensiert forvaltning av jerv i Nordland, ønsker Rovviltnemnda at det ved fastsetting og fordeling av kvote skal legges vekt på om de enkelte delområdene har oppnådd sine bestandsmål. Dette både når det samlede bestandsmålet for region 7 er nådd og når det ikke er oppnådd.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Om bestandssituasjonen og overvåking av jerv

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning jf. naturmangfoldloven § 8. Sekretariatet viser til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Rapporteringsfristen for overvåking av jerv er 1. oktober hvert år for yngleregistrering og 15. desember hvert år for DNA-analyser.

Stortinget har fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige ynglinger av jerv i Norge, hvorav 10 årlige ynglinger i Nordland. Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, jf. rovviltforskriften § 3. Siste status for jerv er gitt i NINA Rapport 981 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2013*. De tre siste årene (2011-2013) er det registrert henholdsvis 58, 68 og 44 ynglinger av jerv på landsbasis. Sist vinter ble det tatt ut 4 ynglinger, slik at «netto» antall ynglinger i 2013 var 40 stk. I Nordland er det i samme periode registrert hhv. 14, 12 og 9 ynglinger.

Sekretariatet konstaterer at antall ynglinger sist vinter så vidt lå under bestandsmålet. Foreløpige resultater fra årets yngleregistrering viser 10 dokumenterte/antatte ynglinger (kilde: Rovbase). Videre er det planlagt et par barmarkskontroller, slik at endelig antall ynglinger trolig blir litt høyere. Endelig rapport fra Rovdata med minimum antall ynglinger av jerv kommer ca. 1. oktober.

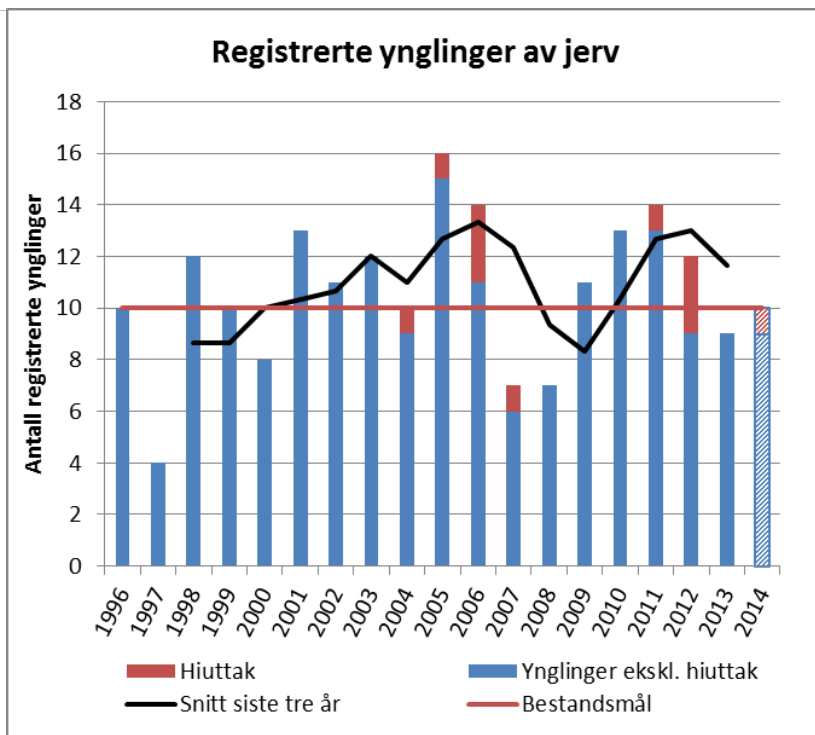
*Antall registrerte jerveynglinger i de ulike delområdene i Nordland i 2010–2012, samt foreløpige tall for 2013.
Kilde: Rovdata og Rovbasen.*

	2011	2012	2013	2014	Delmål i f-plan
				foreløpige tall	
Ynglinger i Sørfylket	5	5	3	4	2
Ynglinger i Midtfylket	5	4	5	4	5
Ynglinger i Nord-fylket	4	3	1	2	3
Totalt ant. ynglinger	14	12	9	10	10
Snitt siste tre år	12,7	13	11,7		
Estimat antall jerv¹	78	80	72		
Identifiserte individ ved DNA²	90	99	103		

¹. Bestandsestimat av minimum antall jerv ett år og eldre basert på antall registrerte ynglinger.

². Det er foreløpig uklart hvor stor andel av den faktiske bestandsstørrelsen disse DNA-registrerte individene utgjør.

Antall ynglinger av jerv registrert i Nordland i perioden 1996-2013, samt foreløpige tall for 2014. Kilde: Rovbasen.

Vi deler i stor grad våre rovviltbestander med tilgrensede fylker og land, og det skjer en betydelig vandring av rovvilt over grensene. Rovdata har ved DNA-analyser vist at jervebestanden i Nordland er genetisk felles med jerv i Nord-Trøndelag og Sverige. Disse danner en stor østlig jervebestand i Skandinavia. Kartet til høyre viser påviste jerveynglinger i Nordland og tilgrensede fylker/län i 2013.

Rovdata har ved DNA-analyser vist at jervebestanden i Nordland er genetisk felles med jerv i Nord-Trøndelag og Sverige. Disse danner en stor østlig jervebestand i Skandinavia. Den østlige bestanden (som Nordland er en del av) framstår som robust. På landsbasis skriver Rovdata at resultatene fra DNA-analyser og yngleregistrering kan tyde på en bestandsreduksjon.

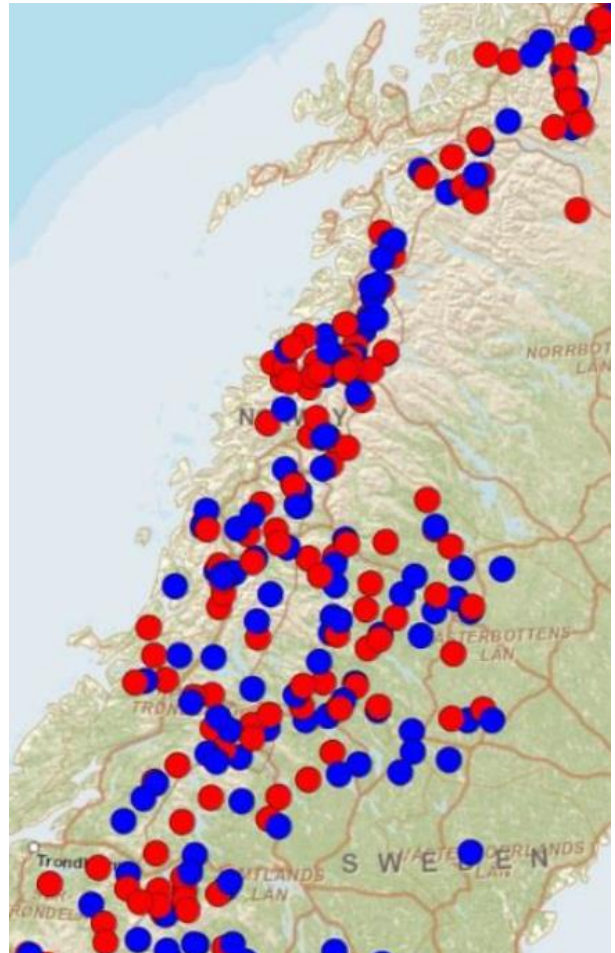
Oversikt over påviste ynglinger av jerv i Nordland, Norrbotten og Västerbotten vinteren 2013. Kilde: Rovbase.

Jerv påvist ved DNA-analyser i Nordland

Etter analyse av det innsamlede materialet fra vinteren 2012/2013 fikk man identifisert 123 ulike individ i Nordland. Etter fratrekk for individer med kjent avgang blir det netto 104 jerv. Av disse var 53 kjent fra tidligere DNA-analyser. Det ble registrert 65 tisper og 58 hanner (Rovbase).

Antall identifiserte individer kan sees på som et minimumsestimat for bestandsstørrelse, eller snarere et uttrykk for hvor mange jerver som har vært påvist innom de respektive land, regioner eller län. Det er foreløpig uklart hvor stor andel av den faktiske bestandsstørrelsen disse minimumstallene utgjør. I Norge vurderes denne andelen å være høy, da det generelt er god dekningsgrad i innsamlingen, et stort antall analyserte prøver, og en høy andel tidligere kjente individer blant felte voksne jerver (NINA Rapport 1008).

Samtidig ser vi i Nordland at mange av jervene er påvist nært svenskegrensa, og at en stor andel er ukjente individer. Mange av disse kan være jerver som har hoveddelen av sitt leveområde i Sverige, noe som videre kan være med å forklare misforholdet mellom antall «DNA-jerv» og bestandsestimat ut fra yngleregistreringer. Se nærmere drøfting av denne problemstillingen i NINA Rapport 1008. Rovdata opplyser at de er godt i gang med utarbeiding av en modell for å beregne bestandsstørrelse ut fra DNA-analyser.

Kartet viser alle jerveindivider identifisert i Nordland og tilgrensende fylker/län vinteren 2012/2013, representert med sine respektive midtpunkt. Rød=tispe. Blå=hann. Kilde: NINA Rapport 1008.

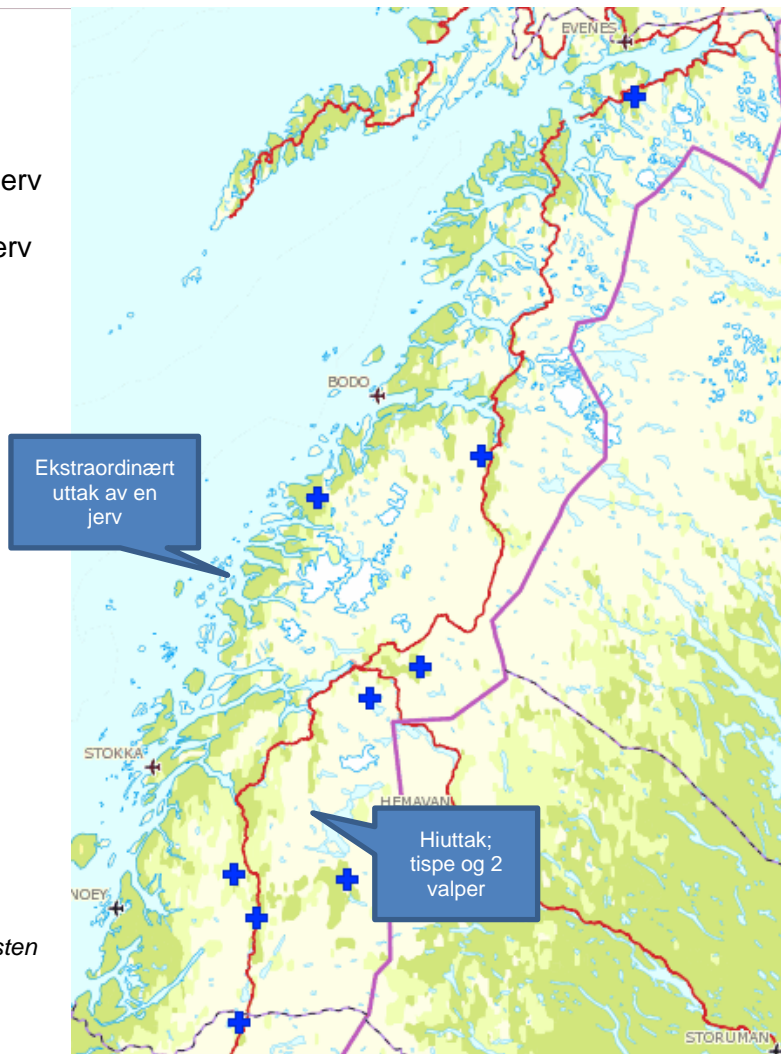
Avgang av jerv

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10.

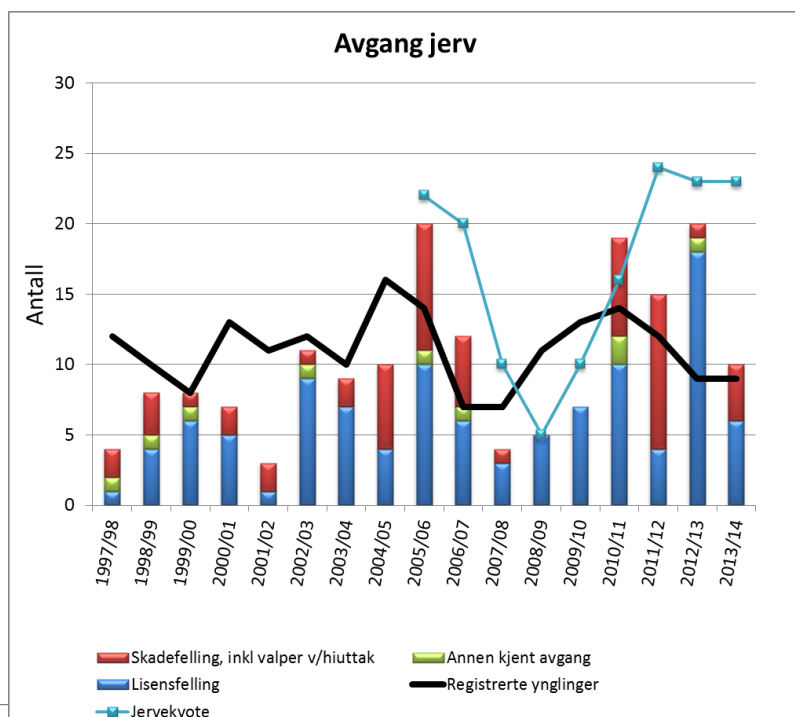
Utover enkelte påkjørsler og predasjon skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Vinteren 2012/2013 var det en betydelig avgang av jerv i Nordland, hvor det ble felt 18 dyr på lisensfelling og uttak av en jerv på ekstraordinær uttak i etterkant av lisensfellinga. Videre ble det påkjørt en jerv sommeren 2013.

Vinteren 2013/2014 ble det felt 6 jerv på lisensfelling. Videre er det tatt ut en enkeltjerv og en jerveyngling.

Kart over kjent avgang av jerv i 2013/2014. Ekstraordinære uttak og påkjørsler er markert, resten er felt på lisensfelling. Avgang over grensa til nabofylker er også vist i kartet. Kilde: Rovbase.

Figuren viser avgang av jerv fordelt på årsak i Nordland i perioden 1997-2014, samt lisensfellingskvote og registrerte ynglinger i samme periode.

Jervebestanden og føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. I dette tilfellet foreligger det betydelig kunnskap om bestanden av jerv i Norge og Nordland. Selv om endelig rapport over antall jerveynglinger i 2014 ikke blir publisert før 1. oktober, og det er således fortsatt noe usikkerhet knyttet til det siste års registreringer, vurderer sekretariatet at man i denne saken har tilstrekkelig kunnskap til å fatte vedtak. Føre-var-prinsippet tillegges derfor lite vekt i saken.

Tap av sau og rein til jerv

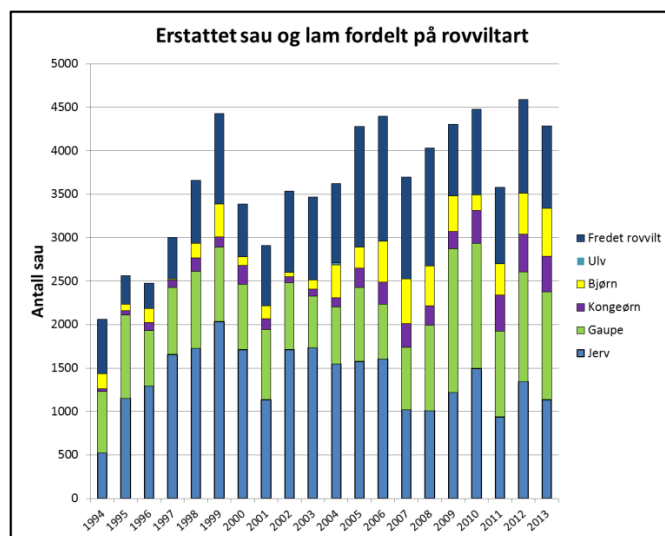
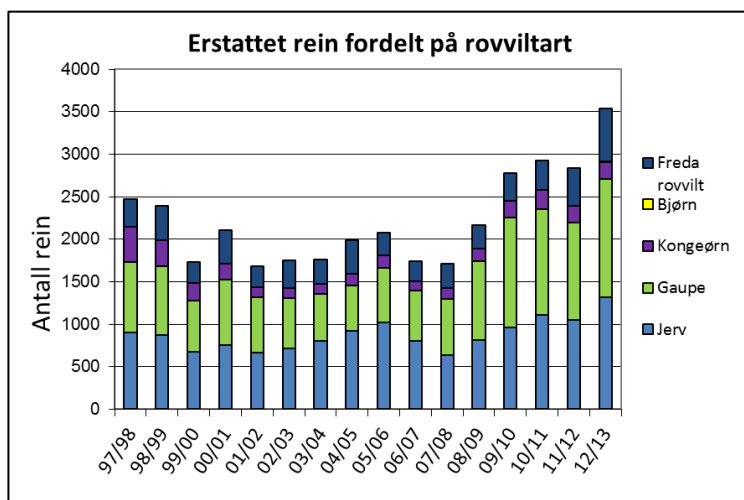
Det er årlig betydelige tap av sau og rein til jerv i Nordland, og det erstattes årlig over 1000 rein og 1000 sau til jerv i fylket. Tapene er spredt over store deler av fylket fra kyst til innland.

Tabell med oversikt over tapsutvikling i sauenevinga i Nordland 2009-2013

Beiteår	Tot. omsøkt tap (sau og lam)	Antall dok. til jerv	Erstattet til jerv (sau og lam)	Totalt erstattet (sau og lam)
2009	8075	68	1235	4333
2010	8537	49	1497	4489
2011	6659	45	938	3570
2012	8223	52	1343	4576
2013	7951	47	1136	4286

Tabell med oversikt over tapsutvikling i i Nordland reinbeiteområde 2008/09-2012/13, samt noen foreløpige tall for 2013/14.

Beiteår	Tot. omsøkt tap	Antall dok. til jerv	Erstattet til jerv	Totalt erstattet rein
2008/09	4706	34	812	2273
2009/10	5747	27	986	2809
2010/11	6417	38	1112	2923
2011/12	6225	27	1051	2836
2012/13	7181	48	1321	3539
2013/14	6325	35		

Figurene viser antall tamrein (venstre) og sau (høyre) erstattet som drept av fredet rovvilt i perioden 1997-2013. Kilde: Rovbasen.

Begrunnelse for åpning av lisensfelling av jerv i Nordland

Lisensfelling er en skademotivert felling av et bestemt antall individer av en viltart, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet og der det kreves at jegeren er registrert som lisensjeger i Jegerregisteret for å kunne delta.

I St.meld. nr. 15 (2003-2004) er det lagt opp til en økt vektlegging av lisensfelling og kvotejakt som framtidige beskatningsformer på rovvilt. Innenfor rammen av norsk lovverk og hensynet til Bern-konvensjonens bestemmelser vil dette innebære at felling av jerv kan foregå som lisensfelling. Bakgrunnen for dette er ønske om å utvikle jakt og fellingsformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene og bred deltagelse av lokale jegere. Dette er videre omtalt i Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det framgår at det er en målsetting at lisensfelling skal bli hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv, slik at ekstraordinære uttak av jervlokalteter over tid kan reduseres til et minimum.

Fylkesmannen i Nordland har i sitt forslag til kvote for lisensfelling på jerv tatt utgangspunkt i kunnskap om bestandssituasjonen for jerv, skadesituasjonen på sau og rein, samt føringer og målsettinger i vedtatt forvaltningsplan og i gjeldende regelverk og rammevilkår.

Om arealdifferensieringen

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har forsøkt å ivareta de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Fordelingen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovvilt i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingene av nødvendig kvotestørrelse for jerv.

Vi vil imidlertid påpeke at den arealdifferensieringen som er valgt i Nordland etter vår vurdering ikke er gir noen god løsning. Med fragmenterte områder prioritert til rovvilt er det vanskelig å oppnå bestandsmålene innenfor disse områdene uten at leveområdene også i betydelig grad berører prioriterte beiteområder. Det er ikke praktisk gjennomførbart å avgrense lisensfelling til prioriterte beiteområder fordi skillet mellom beiteområder og rovviltområder er finmasket og rovdirene naturlig bruker store arealer. Med gjeldende arealdifferensiering er det derfor vanskelig å forvalte soneinndelingen tydelig.

Kvotestørrelse

De siste tre årene har rovviltnemnda satt forholdsvis høye kvoter (23-24 jerv). Avgangen av jerv under lisensfelling de samme årene har variert mye; fra 4 til 18 felte dyr. Videre er det gjennomført henholdsvis 3, 0 og 1 hiuttak i denne perioden.

Jervebestanden har ligget om lag på bestandsmålet de siste årene. Vinteren 2013 ble det registrert 9 ynglinger i Nordland. Foreløpige resultater fra vinteren 2014 tyder på at vi havner på eller litt over bestandsmålet i år.

Tapene av sau og rein til jerv er høye i Nordland, med i overkant av 1000 erstatta sau og 1000 erstatta rein til jerv. Det siste året har imidlertid tapstallene gått noe ned, jf. tall fra erstatningssøknadene og kadaverobduksjon for både sau og rein (se tabeller ovenfor).

For å forsøke å forvalte jervebestanden på et nivå omkring bestandsmålet på 10 årlige ynglinger og redusere tapet av beitedyr til jerv i størst mulig grad, samt for å forsøke å

begrense behovet for ekstraordinære uttak og hiuttak neste vår, vurderer vi det bør åpnes for lisensfelling av jerv i store deler av fylket, dvs. i alle områder hvor det er påvist forekomster av jerv, i samsvar med vedtatt forvaltningsplan. Sekretariatet vurderer at de siste årenes jervekvoter har vært for høye i forhold til et mål om å forvalte bestanden mest mulig stabilt omkring 10 årlige ynglinger.

Dersom man kun skal ta utgangspunkt i jervebestanden i fylket, målt i antall registrerte ynglinger, vurderer vi at et årlig uttak på i overkant av 10 jerv vil være riktig med dagens bestandsstørrelse. Tapstallene for sau og rein kan imidlertid tale for et større uttak i prioriterte beiteområder, jf. nml § 14 om vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser. Videre vurderer vi at kunnskap om jerven i Nordland ut fra DNA-analyser og at jerven i Nordland er en del av en stor og robust østlig jervebestand i Skandinavia, tilsier at det vil være forsvarlig med et noe høyere uttak uten at dette går på bekostning av bestandsmålet.

Sekretariatet foreslår etter en helhetsvurdering av situasjonen en kvote på 16 jerv i Nordland, hvorav maksimalt 8 hunddyr. Sekretariatet vurderer at et slikt uttak vil ha en skadereduserende effekt samtidig som det ikke vil være til skade for jervebestandens overlevelse, og at et slikt uttak vil bidra til å stabilisere bestanden omkring 10 årlige ynglinger. Vi gjør oppmerksom på at områdene nord for Rombaken omfattes av jervekvote fastsatt av Rovviltnemnda i region 8.

Fordeling av kvota

Rovviltnemnda for region 7 og Rovviltnemnda for Region 8 har inngått avtale om at det ved fastsetting av kvote for lisensfelling av jerv i grenseområdene mellom Nordland og Troms, skal følgende område i Nordland omfattes av kvotevedtak for Troms:

Fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken. Fra Rombaksbotn går grensa langs Rombakselva opp Norddalen og følger bekken som kommer fra Brudeslørvatnet til Ofotbanen krysser denne, fra dette punkt går grensa langs Ofotbanen til svenskegrensa.

Dette innebærer at kvote for region 7 fordeles i fylket sør for Rombaken. For kvote i områdene nord for Rombaken vises det til kvote for lisensfelling av jerv i region 8, som administreres av Fylkesmannen i Troms.

Sekretariatet foreslår en kvote for lisensfelling av jerv i Nordland på 16 jerv, hvorav inntil 8 tisper, fordelt på følgende måte:

Område 1 – Lofoten/Vesterålen, ingen jakt da jerv ikke er påvist.

Område 2 – nordlige deler av Nordfylket, inngår i kvote satt av Rovviltnemnda for region 8 Omfatter fastlandsdelen av Tjeldsund kommune, hele Evenes kommune og den delen av Narvik kommune som ligger nord for Rombaken (fra Rombaksbotn går grensa for området i Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa).

Område 3 – Nordfylke sør for Rombaken, kvote på 2 jerv.

Mot nord går grensa langs Rombaken, fra Rombaksbotn langs Norddalen opp til Ofotbanen og langs Ofotbanen til svenskegrensa. Mot sør går fra riksgrensa ved Leirvatnet og rett linje

til Blåmannen. Derfra ned Fonndalen og Norddalen til Øvrevatnet. Videre langs Sjønståvassdraget ut til Fauske. Derfra ut Skjerstadjorden og Saltfjorden.

Område 4 – Ytre Midtfylket, kvote på 2 jerv.

Mot nord grenser området til Saltenfjorden, Saltstraumen og Skjerstadjorden. Mot øst går grensa langs kommunegrensa mellom Bodø og Saltdal, og mellom Beiarn og Saltdal sør til Kruhki (1230 moh). Derfra rett øst til Bjøllåga og langs denne sør til E6.

Område 5 – Indre Midtfylket, kvote på 4 jerv.

Mot nord grenser området Skjerstadjorden og Indre Nordfylket. Mot vest grenser området til Ytre Midtfylket. Mot øst og sør langs riksgrensa til Sverige sør til kommunegrensa mellom Saltdal og Rana, langs denne til E6. Videre langs E6 til Ranfjorden.

Område 6 – Ytre Sørfylket, kvote på 2 jerv.

Hemnes, Vefsn og Grane kommuner vest for E6, samt hele Bindal, Sømna, Brønnøy, Vevelstad, Alstahaug og Leirfjord kommuner.

Område 7 – Indre Sørfylket, kvote på 3 jerv.

Rana, Hemnes, Vefsn og Grane kommuner øst for E6, samt hele Hattfjelldal kommune.

Frie dyr: 3 dyr

Hunddyrkvoten forslås fastsatt til maksimalt 8 dyr.

Vi foreslår at 3 dyr ("frie dyr") ikke fordeles ved starten av lisensfellinga, men at disse kan fordeles seinere av Fylkesmannen i samråd med Rovviltnemnda avhengig av skadesituasjonen på rein og sau til jerv, felte jerv og bestandssituasjonen. På denne måten kan man dersom det er behov for det, legge til rette for et høyere uttak i de områdene der man har hatt de største tapene til jerv denne beitesesongen. Vi foreslår også at Fylkesmannen i samråd med Rovviltnemnda kan omfordele restkvoten underveis i lisensfellinga avhengig av hvor jerv blir felt og behovet for å målstyre restkvoten til områder med store tap til jerv.

Kart over fellingsområder i forvaltningsplan for rovvilt i Nordland. NB. E6, E10 og E12 er tegnet inn for å kunne orientere seg lettere i kartet.

Sak 16/2014 Kvote for lisensfelling av bjørn 2014

Myndigheten til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av bjørn i Nordland høsten 2014 ligger hos Miljødirektoratet, da bestandsmålet for bjørn ikke er oppnådd i regionen. Det framgår av rovviltforliket av 17. juni 2011 at rovviltnemndenes syn skal tillegges betydelig vekt, også når nemndene ikke har beslutningsmyndighet i saken.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i Nordland vedtar å sende en anbefaling til Miljødirektoratet om at det åpnes for lisensfelling av bjørn i Nordland høsten 2014. Rovviltnemnda anbefaler at det åpnes for lisensfelling av to bjørner i følgende deler av Nordland: Hele Sørfylket og den delen av Midtfylket som ligger sør for Saltfjorden/Skjerstadfjorden og vest for E6, med unntak av i vedtatte jngleområder for bjørn.

Bakgrunn

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Bjørn i Nordland

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning jf. naturmangfoldloven § 8. Sekretariatet viser til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Rapporteringsfristen for overvåking av bjørn er 1. april hvert år.

Overvåking av bjørn skjer i dag hovedsakelig ved hjelp av DNA-analyser av ekskrementer og hår. DNA-analysene kan identifisere art, individ, kjønn og slektskap. Antall ungekull som fødes hvert år estimeres med bruk av en modell som baserer seg på innsamlet DNA materiale fra hunnbjørner.

Resultatet av beregningene viser at det sannsynligvis ble født mellom 2 og 11 kull på landsbasis i 2013, og at det mest sannsynlig ble født 7 kull. For Nordland er det anslått at det ikke ble født ungekull av bjørn i 2013, det samme resultatet som i 2011 og 2012. Det er i

nyere tid ikke dokumentert yngling av bjørn i Nordland. Bestandsmålet i Nordland er 1 årlig yngling av bjørn.

Resultatene fra DNA-analysene identifiserte 148 ulike brunbjørner i Norge i 2013. Av disse var det 55 hunnbjørn og 93 hannbjørn. Hunnbjørnene ble, i samsvar med tidligere års DNA-undersøkelser, kun påvist i begrensa og spesifikke geografiske områder. Antallet på 148 ulike individer er minimumstall, da en ikke kan gå ut fra at en lykkes i å samle materiale etter samtlige individer i alle områder. Samtidig er det slik at bjørnebestanden i grenseområdene i hovedsak er felles med Sverige. Mange ekskrement- og hårprøver i grenseområdene kan således stamme fra brunbjørner som har hoveddelen av sitt leveområde i Sverige. I Nordland ble det i 2013 registrert 9 bjørner, alle hanner. Til sammen er det siden 2006 påvist 28 ulike bjørner som i kortere eller lengre tid har vært i Nordland. Det er kun registrert to binner i Nordland siden man begynte med DNA-analyser. Begge disse er påvist i indre deler av Saltdal. Den ene (NO13) ble registrert høsten 2010 og høsten 2011, mens den andre (NO17) er registrert våren og sommeren 2012.

Kjent avgang av brunbjørn i Norge i 2013 var totalt 4 bjørner. Ingen av disse ble felt i Nordland, men i løpet av våren 2014 er det felt 2 bjørner i Nordland ved ekstraordinært uttak.

Tabellen viser bjørn registrert i Nordland v.h.a. DNA-analyser fra 2006 til d.d.

Individ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
NO1	x	x						
NO2	x	x		x	x	x	x	x
NO3	x							
NO4		x		x	x	x	x	x
NO5		x						
NO6		x						
NO7		x						
NO8			x					
NO9			x					
NO10				x	x			
NO11		x						
NO12				x			x	x
NO13 (Binne)					x	x		
NO14					x			
NO15					x			
NO16						x	x	x
NO17 (Binne)							x	
NO18							x	
NO19							x	x
NO20								x
NO21								x
NO22								x
NT01				x				
NT33						x		
NT68+						x	x	
NT89								x
TR11					x	x		
TR25				x				
Individ per år i Nordland	3	7	2	6	7	7	8	9

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen bjørnebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Bjørnebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Det er ikke registrert sykdom på brunbjørn i Norge. Det er kjent at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap). Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av voksen brunbjørn i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter sekretariatets syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Forvaltningsplan for rovvilt i Nordland

I gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i Nordland, vedtatt i mars 2011, har Rovviltnemnda avsatt to områder for ynglende bjørn i Nordland. Område 2 er noe justert av nemnda i løpet av vinteren.

Område 1: Indre deler av Nordland mellom Rana og Saltdal, mellom Kallvatnet i Rana kommune og Junkerdalen i Saltdal kommune.

Område 2: Indre deler av Nordland mellom Sulis i Fauske kommune og Bjørnefjell i Narvik kommune.

Kartet viser område som i vedtatt forvaltningsplan for rovvilt i Nordland er avsatt til ynglende bjørn er skravert.

I forvaltningsplanen er det uttalt følgende om den vedtatte arealdifferensieringen for bjørn:

”Med en forvaltning hvor det legges til rette for ynglende bjørn i områder med mindre framtrepende beiteinteresser, må det likevel forventes betydelig innvandring av spesielt unge hannbjørner i typiske bjørnehabitat utenfor prioriterte yngleområder. Aktiv bruk av tapsforebyggende virkemidler vil derfor fortsatt være viktig i disse områdene, herunder skadefelling av enkeltbjørner som tar sau og rein, og lisensfelling for å begrense utbredelsen av bjørn i disse områdene.”

Videre er det i forvaltningsplanen slått fast at Rovviltnemnda ønsker at følgende forhold skal tillegges vekt i forbindelse med lisensfelling på bjørn:

”Når bestandsmålet er oppnådd for bjørn i Nordland, ønsker Rovviltnemnda å åpne for lisensfelling på bjørn i alle deler av fylket der det foreligger tap av sau og rein til bjørn. Rovviltnemnda vil også vektlegge områdets egnethet til å ha en høy tetthet av bjørn (avstand til mennesker, geografiske forhold m.m.) og kunnskap om alders- og kjønnsfordeling av bjørner i vurderingen av hvilke områder det skal åpnes for lisensfelling.

Når bestandsmålet ikke er oppnådd for bjørn i Nordland, ønsker Rovviltnemnda at det åpnes for en begrenset lisensfelling hvor kvoten målstyres til de områdene med vesentlige dokumenterte tap av sau og rein til bjørn, og i samsvar med differensiert forvaltning for bjørn i Nordland. Rovviltnemnda ønsker at man aktivt skal bruke DNA som et hjelpemiddel for å skille hannbjørner fra binner i forbindelse med fastsetting av områder hvor det kan åpnes for lisensfelling.”

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Fylkesmannen legger til grunn at Rovviltnemnda i Nordland med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Fordelingen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for bjørn i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingene av kvotestørrelse og fellingsområde.

Tapsutvikling til bjørn

Antall dokumenterte tap av sau til bjørn i fylket varierer noe fra år til år (tabell 2 og 3). De største tapene er i Hattfjelldal kommune. Siden 2005 er det dokumentert seks tap av rein til bjørn, alle i sørfylket.

Tabellen viser utvikling i dokumenterte tap av sau til bjørn i Nordland i 2005-2013.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Leirfjord	Vefsn	Bodø	Saltdal	Sum
2005	14	33		3	3	0	0	0	0	53
2006	16	42		26	1	1	0	0	0	86
2007	22	54		32	4	0	1	0	0	113
2008	7	11		23	0	0	8	1	0	50
2009	25	36		0	0	0	0	0	1	62
2010	1	19		0	0	0	0	0	0	20
2011	7	69		0	7	0	0	0	3	86
2012	0	36		0	26	0	0	0	18	80
2013	15	53	7	4	9	0	0	1	12	101

Tabellen viser antall sau og lam erstattet som tapt til bjørn i Nordland 2005-2013.

År	Grane	Hattfjelldal	Brønnøy	Hemnes	Rana	Leirfjord	Vefsn	Bodø	Saltdal	Beiarn	Sum
2005	47	157	0	20	17	0	0	0	0	0	241
2006	84	243	0	109	5	31	0	0	0	0	472
2007	127	190	0	162	34	0	0	0	0	0	513
2008	65	129	0	192	0	25	26	14	0	2	453
2009	178	231	0	1	0	0	0	0	5	0	415
2010	22	158	0	0	0	0	0	0	0	0	180
2011	10	300	0	4	32	0	0	0	12	0	358
2012	0	251	0	0	162	0	0	0	58	0	471
2013	76	282	43	35	70	0	0	9	38	0	553

Begrunnelse for åpning av lisensfelling på bjørn i Nordland

I Stortingets rovviltforlik fra juni 2011 er det uttalt at forvaltningen skal bidra til å sikre overlevelsen av alle de store rovviltartene i norsk natur. Dette er konkretisert gjennom egne bestandsmål for de ulike rovviltregionene, hvor vi i Nordland bl.a. har mål om 1 årlig yngling av bjørn. Bestanden av bjørn ligger i dag under det fastsatte bestandsmålet for Nordland og forvaltningen må derfor legge til rette for en bestandsøkning opp mot bestandsmålet.

Samtidig skal forvaltningen ivareta hensynet til beitenæringene og andre samfunnsinteresser. Dette skal skje gjennom differensiering av områdene, ved at enten hensynet til rovviltet eller næringsinteressene skal veie tyngst i det enkelte området. Hensynet til beitenæringene er i rovviltforliket bl.a. konkretisert gjennom presiseringer om at soneinndelingen må forvaltes tydelig, og at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområder for tamrein. Videre er det uttalt at det skal gis økt adgang til lisensfelling av hannbjørner utenfor prioriterte yngleområder for bjørn, slik at forekomsten av hannbjørner i prioriterte beiteområder reduseres.

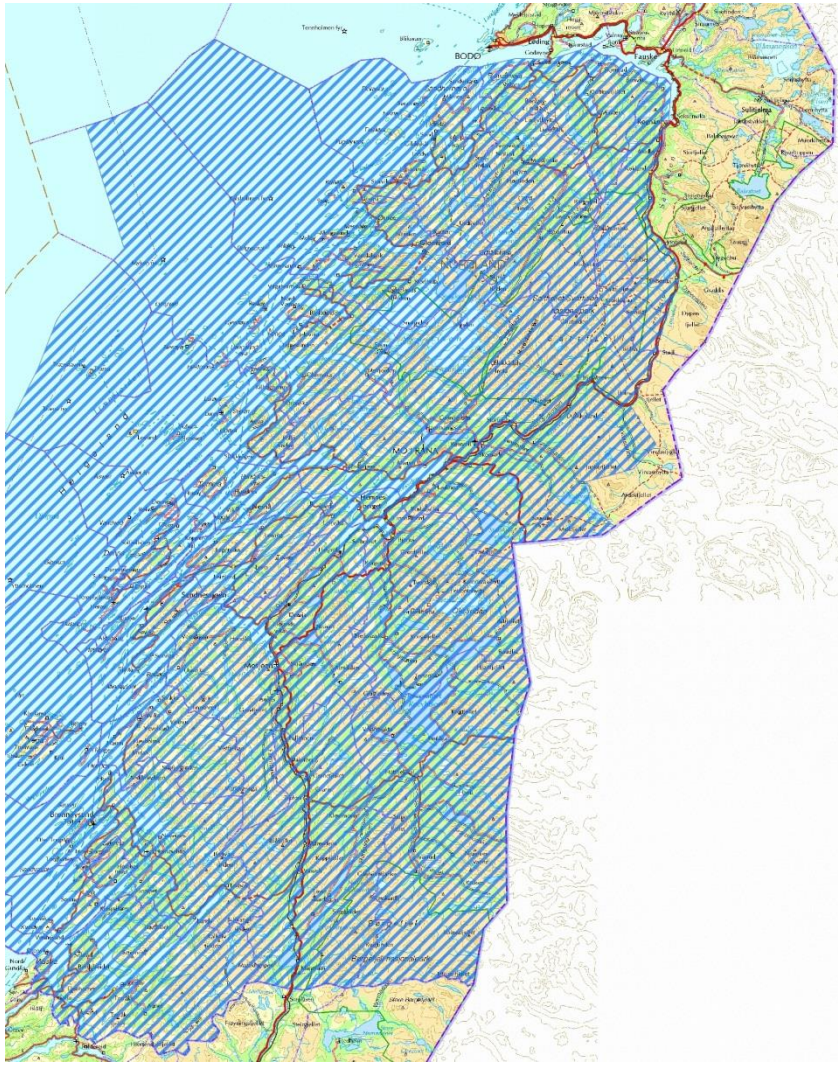
I Nordland er dette en utfordrende situasjon. Den valgte arealdifferensieringen med et bjørneområde som ikke sammenfaller med områder som biologisk sett ligger til rette for bjørn, er etter sekretariatets vurdering ingen god løsning. Kun 3 av de 28 påviste bjørnene i Nordland siden 2006 har vært påvist innenfor et prioritert bjørneområde, og da med få prøver. Særlig blir situasjonen vanskelig når det påvises binner utenfor prioriterte bjørneområder i en situasjon hvor bestandsmålet ikke er oppnådd. Dette gir ikke god forutsigbarhet for beitebrukerne i slike områder.

Med bakgrunn i føringer og anbefalinger i vedtatt forvaltningsplan og i Stortingets rovviltforlik fra juni 2011, vurderer sekretariatet at det bør åpnes for en begrenset lisensfelling av bjørn i Nordland for å bidra til reduserte tap av beitedyr. Vi anbefaler at lisensfellingsområdet primært avgrenses til områder som har hatt de største tapene av beitedyr til bjørn, og til områder hvor det kun er påvist hannbjørner.

Sekretariatet foreslår at det bør åpnes for lisensjakt på to bjørn i følgende deler av Nordland: Hele Sørfylket og den delen av Midt fylket som ligger sør for Saltfjorden/Skjerstadfjorden og vest for E6, med unntak av i vedtatte yngleområder for bjørn i sørfylket. Sekretariatet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette bjørnebestandens overlevelse i fare.

Sekretariatet vurderer at det ikke bør åpnes for lisensfelling i Saltdal øst for E6. Dette er det eneste området i Nordland hvor det er registrert binner, senest høsten 2012. Videre ble det kun registrert ett dokumentert tap av sau til bjørn på østsida i 2013.

Evt. tapssituasjoner knyttet til bjørn utenfor foreslått lisensfellingsområde bør etter vår vurdering håndteres ved skadefelling.

Kartet viser forslag til fellingsområde for lisensfelling av bjørn i Nordland høsten 2014.

Sak 17/2014 Betinget kvote for skadefelling av jerv og ulv

Rovviltnemnda har myndighet til å fastsette kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv for perioden 1. juni – 15. februar når bestanden ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for arten i regionen, jf. §§ 7 og 8 i forskrift av 18.03.2005 om forvaltning av rovvilt.

Tall fra nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt i Norge viser at bestandsmålet for jerv og ulv er oppnådd, mens det for gaupe og bjørn ikke er oppnådd. Rovviltnemnda har dermed myndighet til å fatte vedtak om kvote for betingede fellingstillatelser på jerv og ulv for perioden 01.06.2014 - 15.02.2015.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i Nordland fatter vedtak om to betingede fellingstillatelser på ulv og fire betingede fellingstillatelser for jerv for perioden 01.06.2014 - 15.02.2015.

Lovgrunnlaget

Lovgrunnlaget for forslaget er lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (§§ 18 første ledd b) og 77, jfr. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 8.

Rovviltforskriften § 8 (Kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv):
Dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til fylkesmannen for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. (...)

Videre er følgende politiske føringer og rammevilkår lagt til grunn for forslaget:

- St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst. S. nr. 174 (2003-2004)
- Rovviltforliket vedtatt av Stortinget 17.06.2011, jf. dokument 8:163 S (20 10-201 1) om endringer i forvaltningen av rovvilt.
- Forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland, vedtatt 03.03.2011.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artenes forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. 52 (2008-2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Også naturmangfoldloven § 14 inneholder bestemmelser om vektlegging av interesser. Det følger av § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Annet ledd slår fast at ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som

gjelder den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Vedtaket om kvote for betinget skadefelling gjelder innenfor områder hvor det foregår reindrift, og vi anser at vedtaket berører samiske interesser direkte. I forhold til vektlegging av andre samfunnsinteresser vises det til at vi i våre vurderinger har lagt vekt på skadeomfanget og potensialet for rovviltskader på sau og tamrein.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Fylkesmannen legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om ulvens og jervens bestandssituasjon. Vi vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen for ulv og jerv i Nordland nedenfor, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Sekretariatet legger til grunn at kravene i § 8 er oppfylt. Førre-var-prinsippet kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter sekretariatets syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Sekretariatet har i forbindelse med vurdering av kvotestørrelse, også tatt hensyn til den samlede belastningen jervebestanden og ulv utsettes eller vil bli utsatt for, herunder kunnskap om skadefelling og annen irregulær avgang. Saken gjelder kvote for betinget skadefelling av jerv og ulv, og sekretariatet anser at § 11 i naturmangfoldloven ikke er relevant i denne saken.

Det følger av rovviltforskriftens formål, § 1, at forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder. Prioriteringen mellom prioriterte områder for sau og rein og prioriterte områder for rovvilt i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland er tillagt vekt i vurderingene av nødvendig kvotestørrelse for betingede skadefelling av ulv og jerv. Dette er i samsvar med prinsippene i naturmangfoldloven § 12.

Om iverksetting av betingede skadefellingstillatelser

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 om felling av enkeltindivid av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på bufe eller tamrein, der det på forhånd er fastsatt kvote og vilkår av overordnet myndighet.

Skadefelling er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå, mens regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt.

Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda eller Miljødirektoratet. Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling, skal forskrift om forvaltning av rovvilt følges. Videre skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan for rovvilt i regionen. Gjeldende forvaltningsplan for jerv, gaupe, bjørn, ulv og kongeørn i region 7 – Nordland ble vedtatt 9. mars 2011.

I rovviltforskriften § 9 står følgende:

"Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til:

-
- *områdets betydning som beitemark*
 - *skadenes omfang og utvikling*
 - *potensialet for framtidige skader*
 - *mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak.*”

I henhold til forvaltningsplanen bør en fellingstillatelse som oftest vare i 14 dager. Det kan være aktuelt å forlenge/ gi nye tillatelser dersom dyr ikke blir felt og skadesituasjonen vedvarer. En fellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig, forutsatt at nødvendig kommunikasjon er etablert for å hindre overskyting av vedtatt kvote. Det kan gis midler til godgjøring, administrasjon og organisering av fellingslag i samsvar med rovviltforskriften §§ 9 og 9a.

Bestandsmål og myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser

Landet er delt inn i åtte forvaltningsregioner med tilhørende nasjonale mål for antall årlige ynglinger innenfor regionens grenser. Nordland er en egen forvaltningsregion med følgende bestandsmål:

- 10 ynglinger av gaupe
- 10 ynglinger av jerv
- 1 ynglinger av bjørn
- 0 ynglinger av ulv

Når bestanden ligger over de nasjonalt fastsatte målene for den enkelte region kan en rovviltnemnd tildele kvote for betinget skadefelling på gaupe, jerv, bjørn og ulv til fylkesmannen for å forhindre at disse artene gjør skade på bufe eller tamrein, jf. rovviltforskriften § 8. Vurderingen av om nemnda har myndighet skal for bjørn og ulv baseres på dokumenterte data om siste års ynglinger. For gaupe og jerv skal vurderingen av nemndas myndighet baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data om ynglinger de tre siste årene. Det er data fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt som skal legges til grunn, jf. rovviltforskriften § 7. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar.

Ved kvotefastsettelse skal nemnda legge vekt på den regionale forvaltningsplanen, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jfr. rovviltforskriften § 7 andre ledd.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, jf. rovviltforskriften § 3. Det vises her til NINA Rapport 981 *Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2013* og Oppdragsrapport nr. 5 – 2013 fra Høgskolen i Hedmark – *Ulv i Skandinavia og Finland, Sluttrapport for bestandsovervåking av ulv vinteren 2012-2013*.

Ut fra de nevnte vilkårene når det gjelder myndighet og bestandssituasjonen for de store rovdyra, har nemnda nå myndighet til å fastsette kvote for betingede fellingstillatelser på jerv og ulv i Nordland for perioden 1. juni 2014 til og med 15. februar 2015. Når det gjelder gaupe og bjørn, er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fastsette eventuelle kvoter for betingede fellingstillatelser.

Ulv

Det skal ikke etableres ulv i områder med samisk tamreindrift, noe som vil si at det ikke skal etableres ulv i Nordland. Ulv påvises kun sporadisk i Nordland. Det har ikke vært gitt fellingstillatelser på ulv i fylket siden 1984. I 2004 ble det påvist 11 tap av sau til ulv, men det ble ikke funnet grunnlag for å iverksette felling av ulv. Det er etter 2004 ikke med sikkerhet dokumentert sau eller rein drept av ulv i Nordland. Ulv kan streife over store områder under utvandringen, og ulv kan således komme raskt og relativt uforutsigbart inn i fylket både fra Sør-Skandinavia og fra den finsk/russiske bestanden.

I den regionale forvaltningsplanen står det om ulv:

”Rovviltnemnda ønsker ikke en fast forekomst av ulv i Nordland, og ønsker å bruke tilgjengelige virkemidler for å sikre dette. Rovviltnemndas utgangspunkt er at det skal være en lav terskel for å tillate skadefelling av ulv. Nemnda er imidlertid klar over at ulv er den rovviltarten i Norge som er mest truet (kritisk truet i Norsk Rødliste 2006). I St. meld. nr 15 (2003-2004) s.112 om bestandsmål og forvaltningsprinsipper i Nord-Norge foreligger det nasjonale føringer for forvaltning av ulv i Nordland.”

”Dersom sau og rein dokumenteres drept av ulv, skal det være lav terskel for å tillate skadefelling. Kunnskap om ulvens potensielle genetiske betydning for den sørskandinaviske ulvbestanden, skal tillegges vekt ved vurdering av terskelen for skadefelling.”

Ulv er den rovviltarten i Norge som er mest truet (kritisk truet i Norsk Rødliste 2010). I St. meld. nr 15 (2003-2004) s.112 om bestandsmål og forvaltningsprinsipper i Nord-Norge foreligger det nasjonale føringer for forvaltning av ulv i Nordland:

”Ulv: Det skal ikke legges til rette for etablering av familiegrupper eller revirmarkerende par av ulv i regionen. Forvaltningen skal likevel ta særlig hensyn til at individer som vandrer inn i området fra nord eller øst kan representere en særskilt verdi for den ynglende populasjonen i region 3 og i hele Sør-Skandinavia.”

Dette, sammen med rovviltforskriftas overordnede mål om å sikre bærekraftige bestander av rovviltartene og bestemmelsene i naturmangfoldloven om å sikre bestandenes overlevelse, tilsier at man ved vurdering av terskelen for skadefelling, også må vurdere ulvens potensielle genetiske betydning for den sørskandinaviske ulvbestanden.

Jerv

For informasjon om bestandsstatus for jerv, avgang av jerv og tap av sau og rein til jerv viser vi til saksframlegg til sak 15/2014.

Rovviltnemnda har inndelt Nordland etter prioriterte beiteområder, prioriterte kalvingsland og prioriterte rovviltområder:

Prioriterte beiteområder og prioriterte kalvingsland

Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i områder prioritert som beiteområder for sau og kalvingsland for rein. Videre er Lofoten/Vesterålen og kyststrøkene i resten av fylket definert som områder hvor det ikke er ønskelig med forekomster av rovvilt. Terskelen for å felle rovdyr som tar sau innenfor disse områdene vil være vesentlig lavere enn utenfor.

Prioriterte rovviltområder

Områdene som i forvaltningsplanen ikke inngår i:

- prioritert beiteområde for sau (kart over disse på side 41 i forvaltningsplanen);
- prioritert kalvingsland for rein (kart over disse på side 41 i forvaltningsplanen);
- kyststrøk, øyer, halvøy og kystnære områder (skravert område i kart på side 43 i forvaltningsplanen);
- forvaltningsområde Lofoten/Vesterålen (jfr. kart på side 43 i forvaltningsplanen),

er prioriterte rovviltområder. I disse områdene vil en måtte akseptere tap til rovvilt og terskelen for å felle rovdyr i disse områdene vil være vesentlige høyere enn utenfor.

Oppsummering og tilrådning fra sekretariatet

Fylkesmannen konstaterer at bestanden av jerv og ulv i gjennomsnitt for de siste tre år ligger over det fastsatte bestandsmålet for region 7, og at myndigheten til å fastsette kvote for betinget skadefelling for disse artene er lagt til rovviltnemnda i regionen.

Jervebestanden har ligget om lag på bestandsmålet de siste årene. Samtidig er tapsomfanget forårsaket av jerv forholdsvis høyt. De aller fleste ynglingene som er påvist i 2014 ligger i prioriterte rovviltområder, men flere ligger nært prioriterte beiteområder for sau og kalvingsland for rein. Videre må man regne med at enkeltjerv bruker leveområder som omfatter både prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder. Ut fra dette vurderer vi at det er et potensiale for tap av sau og rein til jerv kommende beitesesong, og behovet for å iverksette skadefellingsforsøk vil kunne oppstå. Vi vurderer at skadefelling av inntil fire jerver vil være både tilstrekkelig i forhold til tiltak ved akutte skadesituasjoner og forsvarlig i forhold til målet om å forvalte jervebestanden nærmest mulig bestandsmålet for jerv i Nordland. Forrige sesong hadde Fylkesmannen i Nordland en kvote på fire betingede fellingstillatelser på jerv.

De siste årene har Fylkesmannen i Nordland hatt en kvote på to betingede fellingstillatelser på ulv. Dette mener vi vil være tilstrekkelig også for sesongen 2014/2015.

Konklusjon

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjonen ift. nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen i fylket, og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser, tilrår vi en kvote på to betingede fellingstillatelser på ulv og fire betingede fellingstillatelser for jerv for perioden 01.06.2014 - 15.02.2015.

Sak 18/2014 Saker til drøfting/ orientering

a) Forberedelse til møte med LMD og KLD 2. juni

Orientering og bakgrunn for drøfting legges fram i møte.

b) Orientering om forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak 2014

Orientering legges fram i møte. Tabellene nedenfor viser bruken av FKT-midlene fordelt på hovedposter i 2014.

FKT, post 1420.73. Budsjett 2014	Søknader 2014	Budsjett 2014	Tilsagn 2014
Tiltak i saueneinga			
- Tidlig sankning	958 464,-	780 000,-	738 000,-
- Forsinket slipp på beite	264 842,-	0,-	0,-
- Flytting til annet beite	0,-	0,-	0,-
- Gjeting/utvida tilsyn	1 832 160,-	1 050 000,-	1 055 000,-
- Gjeterhunder/vokterhunder	55 000,-	0,-	0,-
- Elektronisk gjerde til rovviltsikring	200 320,-	0,-	0,-
- Beiting på inngjerdet areal	178 106,-	0,-	0,-
- Beredskapsareal	288 953,-	50 000,-	45 000,-
- Bruk av tekniske tiltak	541 620,-	0,-	0,-
- Andre tiltak som faller inn under formålet	152 905,-	10 000,-	5 250,-
- Kadaverhundarbeid	260 200,-	200 000,-	205 000,-
- Radiobjeller	1 836 033,-	540 000,-	540 360,-
- SUM sau	6 568 603,-	2 630 000,-	2 588 610,-
Tiltak i reindriftsnæringa			
- Flytting til annet beite	2 332 665,-	1 010 000,-	1 073 500,-
- Intensiv gjeting	1 579 000,-	850 000,-	910 000,-
- Kalving i gjerde	154 380,-	0,-	0,-
- Foring av rein i perioder med særlig store tap	2 412 562,-	550 000,-	544 000,-
- Bruk av tekniske tiltak	155 000,-	0,-	0,-
- Tidlig slakting	720 000,-	170 000,-	170 000,-
- Andre tiltak som faller inn under formålet	230 000,-	50 000,-	45 000,-
- Kadaverhundarbeid	20 000,-	5 000,-	5 000,-
- Radiobjeller	524 370,-	35 000,-	36 825,-
- SUM rein	8 127 977,-	2 670 000,-	2 784 325,-
Andre tiltak			
- Kompetansebygging – felling/jakt	1 927 907,-	800 000,-	805 407,-
- Utgifter ved skadefellingsforsøk		600 000,-	600 000,-
- Akuttmidler etc.		700 000,-	631 658,-
- Konfliktdempende tiltak	90 000,-	100 000,-	90 000,-
- SUM andre tiltak	2 017 907,-	2 200 000,-	2 127 065,-
SUM FKT	16 714 487,-	7 500 000,-	7 500 000,-

Tjenestekjøp, post 1420.21. Budsjett 2014	Budsjett 2014	Tilsagn 2014
Forskningsprosjekter		
- Prosjekter rettet mot beitedyr og kongeørn	200 000,-	198 000,-
- Prosjekter rettet mot beitedyr og gaupe	500 000,-	0,-
- Andre forskningsprosjekter		
SUM forskningsprosjekter	700 000,-	198 000,-
Bestandsregistrering		
- Dusører gaupeynglinger		
- Dusører jerveynglinger		
- Dusører bjørneskit		
- Ekstrainnsats bestandsregistrering gaupe		
SUM bestandsregistrering	165 000,-	(165 000,-)
Andre tiltak		
- Utpøving av nye tiltak	135 000,-	135 000,-
SUM Andre tiltak	135 000,-	135 000,-
Ufordelt		502 000,-
SUM Tjenestekjøp	1 000 000,-	1 000 000,-

c) Orientering om bestandsregistrering av jerv og ekstraordinære uttak

Orientering legges fram i møte.

d) Brev til nemnda

Følgende brev til Rovviltnemnda er fortløpende lagt ut i Sharepoint, under mappen «Brev til nemnda»:

2014-03-19	Gildeskål kommune	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland	Anmodning om ekstraordinært uttak av jerv
2014-03-24	Rovviltnemnda i reg. 6	Høylandet kommune	Rovviltnemnda i Nordland	Angående kvotejakt på gaupe i grenseområdene
2014-03-26	Saltdal kommune	Rovviltnemnda i Nordland		Anmodning om ekstraordinært uttak av jerv
2014-04-04	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Vedtak om ekstraordinært uttak av jerv
2014-04-04	Vesterfjell sankelag	Rovviltnemnda i Nordland		Angående jerv i fjellene vest for Mosjøen
2014-04-05	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Planleggingsrammer FKT 2014
2014-04-08	Saltdal kommune	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland	Anmodning om ekstraordinært uttak av jerv
2014-04-10	Hattfjelldal S&G	Rovviltnemnda i Nordland		Innspill om sporing av bjørn på vårsnø
2014-04-14	Sagfjord beitelag	FM Nordland		Bekymringsmelding om gaupe i beiteområdet
2014-04-24	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Vedtak om ekstraordinært uttak av jerv i Rana
2014-04-27	Velfjord Sauavslag	Mdir		Anmodning om uttak av bjørn
2014-04-28	KLD	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Om soneforvaltning og beredskap sommeren 2014
2014-04-29	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Vedtak om ekstraordinært uttak av bjørn
2014-05-02	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Vedtak om ekstraordinært uttak av bjørn - utvidelse av fellingsområde
2014-05-05	Sauenæringa i Rana	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.	Anmodning om ekstraordinært uttak av jerv

2014-05-05	Jillen Njaarke RBD	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland	Anmodning om ekstraordinært uttak av jerv
2014-05-07	Nordre Meløy og Gildeskål beitelag	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Anmodning om ekstraordinært uttak av jerv
2014-05-07	Saltdal kommune	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland	Anmodning om ekstraordinært uttak av jerv
2014-05-08	Saltdal kommune	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Uttalelse om rovviltforvaltninga
2014-05-09	Mdir	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.		Vedtak om ekstraordinært uttak av bjørn
2014-05-13	Mdir	Fylkesmennene	Rovviltnemndene m.fl.	Vedrørende betinget fellingstillatelse på ulv 2014
2014-05-14	FM Nordland	Sagfjord beitelag		Vedrørende brev om rovviltsituasjonen i Sagfjorden
2014-05-16	Saltdal kommune	Mattilsynet	Rovviltnemnda i Nordland m.fl.	Varsel etter § 5 i dyrevelferdsloven

Sak 19/2014 Eventuelt

Ingen eventuellsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Roar Høgsæt (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Magne Totland
seksjonsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:

1. Referat fra møte 2/2014